

Sygn. akt V KK 465/21

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2022 r. na posiedzeniu bez udziału stron,
w sprawie Z. I. S. uniewinnionej od popełnienia zarzucanych czynów z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
z powodu kasacji Prokuratora Okręgowego w S.
od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 19 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 16 grudnia 2019 r., sygn. akt IV KK (...),
na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 531 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

pozostawić bez rozpoznania kasację Prokuratora Okręgowego w S., a kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2019 r., w sprawie o sygn. akt IV K (...), uznał Z. I. S. za winną popełnienia zarzucanych jej czynów z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i przyjmując, że stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k., wymierzył oskarżonej karę grzywny w rozmiarze 300 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł.

Apelację od tego wyroku wywiódł obrońca oskarżonej, który zarzucił obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 19 maja 2021 r., w sprawie o sygn. akt IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżoną Z. I. S. uniewinnił od popełnienia zarzucanych jej czynów, a kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył kasacją na niekorzyść oskarżonej Prokurator Okręgowy w S.. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., polegającą na dokonaniu całkowicie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów - sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, przejawiającej się w daniu wiary wyjaśnieniom oskarżonej Z. I. S., przy jednoczesnym pominięciu dowodów z opinii biegłych z zakresu badania pisma ręcznego, w szczególności opinii biegłego z dnia 19 grudnia 2013 r., wskazującej w sposób kategoryczny na podrobienie przez Z. I. S. podpisów E. N. na pełnomocnictwach oraz oświadczeniach opisanych szczegółowo w treści zarzutów, która to ocena poczyniona w oparciu o wybiórczy materiał dowodowy, a nie całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, który powinien stanowić podstawę wyrokowania, skutkowałą przyjęciem, iż w sprawie zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości odnośnie sprawstwa wymienionej oskarżonej i w konsekwencji uniewinnieniem Z. I. S. od popełnienia zarzuconych jej przestępstw kwalifikowanych z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

W konkluzji Prokurator Okręgowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarządzeniem Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w S. z dnia 3 września 2021 r., sygn. akt IV WKK (...), kasacja Prokuratora Okręgowego w S. została przyjęta na podstawie art. 530 § 1 k.p.k. jako odpowiadająca warunkom formalnym. Należy jednak stwierdzić, że kasacja ta jest niedopuszczalna z mocy ustawy i jako wadliwie przyjęta musiała zostać pozostawiona bez rozpoznania z uwagi na fakt, że oskarżona zmarła w dniu 13 października 2020 r., a zatem nie tylko przed wniesieniem na jej niekorzyść kasacji,

ale także przed rozpoznaniem apelacji przez Sąd odwoławczy (akt zgonu Urzędu Stanu Cywilnego w P., (...), k. 19 akt WKK (...)).

Zgodnie z art. 529 k.p.k. wniesieniu i rozpoznaniu kasacji na korzyść oskarżonego nie stoi na przeszkodzie wykonanie kary, zatarcie skazania, akt łaski ani też okoliczność wyłączająca ściganie lub uzasadniająca zawieszenie postępowania. Przepis ten dotyczy jedynie kasacji wniesionej na korzyść, a więc *a contrario*, wystąpienie którejkolwiek z tych okoliczności nie tylko uniemożliwia rozpoznanie kasacji o kierunku „na niekorzyść”, ale przede wszystkim stanowi przeszkodę do jej wniesienia. Oczywiście powyższy zakaz nie zaktualizuje się w sytuacji wniesienia kasacji na niekorzyść oskarżonego, przy możliwości orzeczenia na korzyść oskarżonego w ramach odwrócenia kierunku kasacji (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2018 r., II KK 248/17, LEX nr 2520906*). Jeśli zatem kasacja wniesiona została po śmierci oskarżonego, nie powinna być przyjęta (art. 530 § 2 k.p.k.), a w wypadku jej przyjęcia, podlega pozostawieniu bez rozpoznania jako niedopuszczalna z mocy ustawy (art. 531 § 1 k.p.k.).

Jednocześnie należy podkreślić, że wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 maja 2021 r., w sprawie o sygn. akt IV Ka (...), został wydany już po śmierci oskarżonej. Z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. wynika, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8 - 11 k.p.k., przy czym przepis art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. dotyczy umorzenia postępowania, gdy oskarżony zmarł. Jednak art. 439 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w art. 439 § 1 pkt 9-11 k.p.k. może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. Należało więc dojść do wniosku, że w niniejszej sprawie niemożliwe było uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 19 maja 2021 r. i umorzenie postępowania w sprawie wobec Z. S. z uwagi na to, że wyrokiem tym uniewinniono oskarżoną od zarzucanych jej czynów. A zatem tego rodzaju orzeczenie Sądu Najwyższego naruszałoby rażąco art. 439 § 2 k.p.k. i jest niedopuszczalne.

W tej sytuacji należało pozostawić bez rozpoznania kasację oskarżyciela jako niedopuszczalną z mocy ustawy (art. 531 § 1 k.p.k.).